

Урок з вивчення оповідання Є. Гуцала «Олень Август»

6 клас

Олена Ульянова,

учитель української мови та літератури

ЗОШ I—III ступенів № 10

художньо-естетичного профілю

Тема: Є. Гуцало. «Олень Август». Ідея неординарного власного погляду на світ.

Мета: ознайомити учнів із життєвим шляхом Є. Гуцала; проаналізувати його твір «Олень Август», звернути увагу на поєднання реального й уявного у творі; охарактеризувати образ хлопчика Жені і режисера Альтова; розвивати культуру зв'язного мовлення, увагу, уміння грамотно висловлювати думки, розповідати про враження, виразно і вдумливо читати твір: виховувати почуття поваги до справжнього мистецтва.

Цілі.

Учні знатимуть: факти з життєвого і творчого шляху Є. Гуцала; зміст, тему, головну думку оповідання.

Учні вмітимуть: виразно і вдумливо читати уривки твору, визначати своє ставлення до прочитаного, до героїв твору, висловлюватимуться про своє бачення навколишнього світу.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: портрет Є. Гуцала, підручник, роздавальний матеріал.

Методи, прийоми, форми, види роботи: створення ситуації успіху, асоціативне мислення, словникова робота, узгодження цілей, робота з епіграфом, рольова гра «Я-письменник», евристична бесіда, «незакінчене речення», робота з текстом, словесне малювання, «кубування», слово вчителя.

Епіграфи: Людина створена для щастя, як птах для польоту.

В. Короленко

Крила міцніють у польоті.

Українська народна приказка

Хід уроку

I. Мотиваційний етап

1. Забезпечення емоційної готовності до уроку.

— Доброго дня, дорогі діти! Приємно бачити вас такими радісними, зосередженими і трішки схвильованими. Переживаєте? А якими ви хочете бути на сьогоднішньому уроці?.. Я бажаю вам бути старанними й активними, собі — уважною до кожного з вас, щоб наш урок був плідним і цікавим.

2. Актуалізація суб'єктного досвіду й опорних знань.

2. 1. Бесіда.

Учитель. Діти, коли людина почуває себе щасливою? (Якщо учні не говорять про щастя бути самим

собою – мріяти, радіти життю, то на це звертає увагу вчитель.)

Тобто щастя – це...? Закінчіть речення. Свої думки запишіть на кольорових аркушиках, що лежать на партах.

2. 2. Представлення картини художниці О. Лавренюк «Щастя».

— Зверніть увагу на картину художниці О. Лавренюк «Щастя». Що ви бачите? Як розумієте її зміст? (Відповіді учнів.)

Думаю, картина стане ще цікавішою, якщо ви доповните її власними думками про щастя. (Діти прикріплюють аркушики до малюнка.)

II. Цілевизначення і планування

1. Повідомлення й аналіз теми уроку.

2. Словникова робота.

Неординарний (книжн.) — незвичний, незвичайний, особливий, який відрізняється від інших.

3. Робота з епіграфом.

— Як ви розумієте вислови, що стали епіграфом уроку? Чи співзвучні вони?

4. Узгодження цілей і плану роботи.

Учитель. Сьогодні ми говоримо про особистість, яка хоче і вміє бути щасливою, про головного героя оповідання Є. Гуцала «Олень Август». Цілі нашого уроку такі (зачитує). Подумайте і доповніть представлені цілі власними. (Учні озвучують.)

III. Опрацювання навчального матеріалу

1. Рольова гра «Я-письменник» (Учень представляє від 1-ої особи інформацію про життя і творчість Є. Гуцала.)

2. Озвучення вражень від прочитаного, запитань до тексту твору.

— Коли ви вперше відкрили книжку і прочитали назву оповідання, чи передбачали ви, про що цей твір?

— Чому оповідання називається «Олень Август»?

— Які риси людського характеру уособлює олень у художніх творах? (*Благородство.*)

— Які ще ви знаєте твори, де герой — олень? (*«Снігова королева».*)

3. Робота з текстом. Обговорення змісту за питаннями:

— Який настрій був у Жені, коли він побачив зйомки кінофільму? Про що це свідчить?

— Що саме сподобалося хлопцю у роботі знімальної групи?

— Яким ви уявляєте Женю? А що про нього каже автор?

* Початок див. у № 11, 2013.

— Чим Женя викликав незадоволення в Альтова?
— Що запропонував Альтов Жені? Це була серйозна пропозиція? Де збирався знімати новий фільм Альтов?

4. *Виразне коментоване читання уривка оповідання* (від слів «Альтов вигадував, імпровізував» до слів «А Женя йому вірив...»).

— Чим відрізняється фантазія від брехні?

— Якими кольорами ви розмалювали б фантазію, а якими – брехню?

— Що у творі є уявним? (*Бачення хлопцем безкрайньої зеленоверхої тайги, «привиділось багато-багато оленів», «очі в оленів, як у людей».*)

5. *Виразне коментоване читання уривка оповідання* (від слів «І раптом гостре відчуття...» до слів «Але може бути не так...»).

— Чому Женя вважав себе Оленем Августом?

6. «*Незакінчене речення*»: «Женя зміг би (не зміг) зіграти роль Оленя Августа у кіно, тому що...»

7. *Словесне малювання*.

Учитель. Знайдіть і прочитайте уривок, що проілюстрований малюнком. Чи таку картину ви уявляли під час читання? Якщо ні, то опишіть, яку саме.

8. *Визначення ролі художніх засобів у творі*.

Знайти і виписати із фрагментів, де подано опис природи, кілька епітетів. Визначити, яку роль вони відіграють у художньому тексті.

9. «*Кубування*». (*На гранях кубика записані питання, діти по черзі кидають кубик і відповідають на них.*)

— Чи можна творчу уяву Жені назвати власним поглядом на світ?

— Чи вважаєте ви Альтова творчою людиною? Чому? Якою ви бачите творчу людину?

— Прокоментуйте думку Альтова: «...оцей школяр із порваним портфелем, обдарований тим, чим наділені справжні майстри».

— Чому наприкінці твору Альтов «був зайвий» у думках Жені?

— Що символізують весняні олені у творі?

IV. Рефлексивно-оцінювальний етап

1. *Письмова саморефлексія*. «Якби я був автором цього оповідання, то чи змінив би його кінцівку? Як саме?» Своє продовження запишіть у зошити.

2. *Озвучення напрацювань*.

3. *Усна саморефлексія. Аналіз досягнення цілей*.

— Чи справдилися ваші сподівання щодо уроку?

— Чого ви навчилися на уроці?

— Чим запам'ятається оповідання Є. Гуцала?

— Чи знаєте ви з історії, літератури приклади неординарних особистостей? У чому їх неординарність?

3. *Оцінювання*.

Домашнє завдання

Обов'язкове загальне: сформулювати і записати в зошити тему та ідею твору.

Обов'язкове на вибір: охарактеризувати образи Жені й Альтова: переказувати пригоду Жені, коментуючи її.

За бажанням: створити ілюстрації до твору.
